

Κείμενο

Πώς μπορούμε να ζήσουμε ειρηνικά σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία - 18990

Η κοινωνία μας ύστερα από τις τεράστιες αλλαγές που έχουν συντελεστεί σε όλους τους τομείς της ατομικής, συλλογικής και κοινωνικής δραστηριότητας έχει γίνει ιδιαίτερα πολυποίκιλη. Όχι άδικα **γίνεται συχνά λόγος** για μια πολυφυλετική και πολυπολιτισμική κοινωνία, στην οποία η ομαλή και αρμονική συμβίωση όλων των μελών είναι κάθε άλλο παρά αυτονόητη. Παλιές και νέες προκαταλήψεις, αναπαραγωγή στερεοτύπων, ακόμα και ρατσιστικές συμπεριφορές σε βάρος μειονοτικών ομάδων επιβιώνουν και αναβιώνουν.

Σήμερα υπάρχει μια ασάφεια ως προς την κατανόηση της σημασίας των εννοιών της προκατάληψης, των στερεοτύπων και του ρατσισμού. Η **προκατάληψη** σχετίζεται με στάσεις και γνώμες για άτομα που ανήκουν σε μια συγκεκριμένη θρησκεία, φυλή, εθνικότητα ή άλλη πληθυσμιακή ομάδα. Η προκατάληψη αυτή περιέχει δυνατά συναισθήματα που είναι δύσκολο ν' αλλάξουν. Τα στερεότυπα είναι απλοϊκές γενικεύσεις για μια ομάδα ανθρώπων. Όταν ενεργούμε με βάση προκαταλήψεις και στερεότυπα, τότε φτάνουμε στον ρατσισμό.

Το ουσιώδες, λοιπόν, ερώτημα που τίθεται είναι τι μπορούμε να κάνουμε όλοι μαζί, συνεργατικά, με αλληλοσεβασμό και κατανόηση, για να προλαμβάνουμε τέτοιου είδους συμπεριφορές, οι οποίες, σε ακραίες περιπτώσεις, είναι δυνατό να έχουν ιδιαίτερα **αρνητικές συνέπειες** για την κοινωνία και για τα άτομα. Αρχικά, οφείλουμε να εκπαιδεύουμε τους εαυτούς μας και τα παιδιά μας στην αυτοπειθαρχία, στον αυτοέλεγχο και στον αυτοσεβασμό. Τα παιδιά μιμητικά αναπαράγουν πολλές φορές τις συμπεριφορές μας. Αυτή η διαδικασία απαιτεί να είμαστε υγιή και θετικά πρότυπα γι' αυτά. Έπειτα, αποδεχόμαστε τα παιδιά μας ως ξεχωριστά και μοναδικά και επαινούμε τις προσπάθειές τους. Η καταπίεση άλλων συχνά κάνει μερικούς να αισθάνονται πιο σημαντικοί και ισχυροί. Τα παιδιά που νιώθουν καλά με τον εαυτό τους έχουν μικρότερες πιθανότητες να αποκτήσουν προκαταλήψεις.

Επίσης, τα διδάσκουμε - γονείς, δάσκαλοι, καθηγητές - να είναι ευαίσθητα στα αισθήματα των άλλων και τα βοηθούμε να αποκτήσουν ενσυναίσθηση¹. Εξηγούμε την αδικία που υφίσταται κάποιος, ο οποίος υπόκειται σε οποιαδήποτε μορφή προκατάληψης ή ρατσισμού. Ενισχύουμε με τη στάση μας τον σεβασμό και την ανοχή στις διαφορές, προσφέροντας ευκαιρίες για αλληλεπίδραση με άτομα διαφόρων φυλών, εθνικοτήτων και θρησκευτικών απόψεων (για παράδειγμα, συμμετοχή σε αθλητικές ομάδες, διαθεματικές και διεπιστημονικές δραστηριότητες παντός είδους, καλλιτεχνικές ενασχολήσεις, συναυλίες κ.ά.). Ενθαρρύνουμε τα παιδιά και τα μαθαίνουμε να επεμβαίνουν θετικά με τη στάση τους και τα λόγια τους, όταν συναντούν ή παρατηρούν πράξεις ή στάσεις ρατσιστικές.

---

¹ ενσυναίσθηση : Η ικανότητα να μπούμε στη θέση του άλλου, να ταυτιστούμε συναισθηματικά μαζί του, χωρίς να χάσουμε την ακεραιότητά μας

Τέλος, είναι επιτακτική ανάγκη να κατανοήσουν τα παιδιά ότι μπορούν να βοηθήσουν στην **καταπολέμηση** του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων υιοθετώντας στάση σύμπνοιας και αλληλοσεβασμού. Αυτή η **στάση** παράλληλα θα οδηγήσει στη μακροχρόνια αρμονική σύμπλευση και στον δημιουργικό συγχρωτισμό ατόμων και ομάδων των πολυφυλετικών κοινωνιών μας.

Σ. Σκλείδα, εφ. [Ο Τύπος](#), 4.12.2013 (διασκευή)

ΟΡΟΣΗΜΟ

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B1. Ποιο είναι, σύμφωνα με την αρθρογράφο, το βασικό ερώτημα που ανακύπτει σε σχέση με την πρόληψη ρατσιστικών συμπεριφορών; (60 - 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2α. Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στη δεύτερη (*Σήμερα ... ρατσισμό*) και την τρίτη παράγραφο (*Το .προκαταλήψεις*) του κειμένου;

(μονάδες 2)

B2β. Να αναφέρετε τη σχέση συνοχής που επιτυγχάνεται.

(μονάδες 3)

Γ1. Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, χρησιμοποιώντας τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή: γίνεται συχνά λόγος, προκατάληψη, αρνητικές συνέπειες, καταπολέμηση, στάση**. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τους γραμματικούς τύπους ως προς την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το πρόσωπο κλπ.)

(μονάδες 10)

Γ2. *«Τα παιδιά που νιώθουν καλά με τον εαυτό τους έχουν μικρότερες πιθανότητες να αποκτήσουν προκαταλήψεις».*

Γ2α. Στην παραπάνω περίοδο να εντοπίσετε την αναφορική πρόταση.

(μονάδες 2)

Γ2β. Να γράψετε αν αυτή είναι προσδιοριστική ή παραθετική/προσθετική και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

(μονάδες 3)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η συγγραφέας πραγματεύεται την αντιμετώπιση του ρατσισμού. Αρχικά επισημαίνει ότι στα πλαίσια των σύγχρονων πολυπολιτισμικών κοινωνιών, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις διαταράσσουν την αρμονική συμβίωση και όταν μετουσιώνονται σε πράξη οδηγούν στον ρατσισμό. Για να αποφευχθούν τέτοιες συμπεριφορές είναι αναγκαίο να εκπαιδευτούν όλοι στον αυτοέλεγχο και στον αυτοσεβασμό, ενώ συγχρόνως οι γονείς οφείλουν να αποτελούν υγιή πρότυπα, χωρίς να καταπιέζουν τα παιδιά τους. Παράλληλα γονείς και δάσκαλοι οφείλουν να ευαισθητοποιούν τα παιδιά, εμφυσώντας τους το αίσθημα δικαίου, την ανοχή στο διαφορετικό αλλά και την τόλμη να παρεμβαίνουν θετικά σε ρατσιστικές συμπεριφορές. Τέλος είναι αναγκαίο να κατανοήσουν τα παιδιά ότι με το πνεύμα αλληλεγγύης και συνεργασίας ο ρατσισμός καταπολεμάται και επιτυγχάνεται η αρμονική συνύπαρξη.

B1. Σύμφωνα με την αρθρογράφο, το βασικό ερώτημα που ανακύπτει σε σχέση με την πρόληψη ρατσιστικών συμπεριφορών, είναι τι μπορούμε να κάνουμε συνεργατικά όλοι μαζί. Η ίδια υποστηρίζει ότι είναι βασικό να γίνει αντιληπτή η αξία της κατανόησης και του αλληλοσεβασμού. Για αυτό είναι αναγκαία η αυτοπειθαρχία και ο αυτοέλεγχος, ως προϋπόθεση του αυτοσεβασμού. Οι μεγαλύτεροι άλλωστε οφείλουν να αποτελούν πρότυπα θετικά για τους νέους. Επίσης είναι πολύτιμοι οι γονείς να επιβραβεύουν και να επαινούν την θετική συμπεριφορά των παιδιών, αποφεύγοντας την καταπίεση, ώστε να νιώθουν καλά με τον εαυτό τους.

B2. α) Η συνοχή ανάμεσα στη δεύτερη και την τρίτη παράγραφο του κειμένου επιτυγχάνεται με την διαρθρωτική λέξη «λοιπόν»

β) Η λέξη «λοιπόν» δηλώνει συμπέρασμα

Γ1. Στην σύγχρονη κοινωνία γίνεται συχνά λόγος για την αδυναμία ειρηνικής και αρμονικής συνύπαρξης μεταξύ των ατόμων. Φυσικά, πάντοτε τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις αποτελούσαν ανασταλτικό παράγοντα στην προσπάθεια αυτή, όμως σήμερα ειδικά, στα πλαίσια του πολυπολιτισμικού κοινωνικού μοντέλου, οι προκαταλήψεις έχουν πολλαπλασιαστεί με **αρνητικές συνέπειες** για τον άνθρωπο και την κοινωνία. Ο ρατσισμός αποτελεί την πιο βασική απόρροια αυτής της κατάστασης, η **καταπολέμηση** του οποίου επιβάλλει την τήρηση διαλλακτικής, ψύχραιμης και φιλειρηνικής **στάσης** όλων των μελών της κοινωνίας.

Γ2. α) η αναφορική πρόταση είναι: που νιώθουν καλά με τον εαυτό τους

β) Η αναφορική πρόταση είναι προσδιοριστική, καθώς το περιεχόμενό της αποτελεί απαραίτητη πληροφορία για την κατανόηση του όρου αναφοράς (τα παιδιά), για αυτό δεν χωρίζεται με κόμμα.